

PORTSAN SANOMAT

Nro 2/2020

MIES JOKA PELASTI PORTSAN

Portsan kohtalonviivat
piirrettiin menneinä
vuosikymmeninä

PORTSALAINEN POTRETTI

Veronica Verho rakastaa
erivärisiä puutaloja
ja yhteisöllisyyttä

HELPPO JA NOPEA PATALEIPÄ

Suussasulavia
herkkuhetkiä
joulunodotukseen

PORTSAN SANOMAT, Nro 2 / 2020

Julkaisija: Portsan ry
Painos: 2500 kpl
Lehden koko: A4
Paperi: G-Print 115
Ilmajakelualue:
Port Arthur, Kakola, Linnanfältti

Portsan Sanomat ilmestyy kaksi kertaa vuodessa. Aikatauluihin ja aineistoihin liittyvät tiedot saat toimituskunnalta.

Toimituskunta:

Sari Raunell, Christina Torro,
Teemu Artukka, Toni Mattsson,
Teemu Kaitanen, Susanna Artukka
Hanna-Mari Parviainen

Ilmoitushinnat:

1/1 sivu: 350 €
1/2 sivu: 190 €
1/4 sivu: 130 €
Mini: 70 €
Takasivu: 450 €

Portsan ry ei ole arvonlisäverovelvollinen. Hintoihimme ei tule arvonlisäveroa.

Yhteystiedot:

toimitus@portsa.fi

Haluaistko jakaa mielipiteesi muille?

Anna äänesi kuulua ja kirjoita toimitukselle sinua koskettavista tai muuten kiinnostavista portsalaisista asioista. Kyseessä voi olla esimerkiksi mielipidekirjoitus tai vaikkapa artikkelin aihe. Toimitus pidättää itsellään oikeuden julkaista kirjoitukset lehdessä, www-sivuilla tai somessa.

PORTSA RY

Hallitus 2020

Puheenjohtaja:

Sari Raunell

Varapuheenjohtaja:

Toni Mattsson

Sihteeri:

Hanna-Mari Parviainen

Susanna Artukka, Pasi Puolakka,
Risto Ranta, Christina Torro,
Marko Koponen, Teemu Artukka

Jäsenmaksut 2020

10 € / talous / vuosi
50 € / yhteisö / vuosi

Jäsenmaksut Portsan ry:n tilille:

FI72 8000 1579 3538 56

Yhteystiedot:

info@portsa.fi, puheenjohtaja@portsa.fi

 Portsan ry

 @portsaviralline

4 Menneiden vuosien viisaat päätökset pelastivat Portsan.

8 Puistorinteessä juhliittiin kirsikkapuun istutusta.

14 Veronica Verho rakastaa portsalaista yhteisöllisyyttä.

16 Olutmaistelu on helppoa toteuttaa kotona - kunhan vain tietää mitä maistaa.

3 Kummottos puheenjohtaja sanois?

4 Mies, joka pelasti Portsan

8 Tapahtui Puistorinteessä: Kirsikkapuujuhla

13 Helppo ja nopea pataleipä

14 Portsalainen potretti, Veronica Verho

16 Löydä oma suosikkisi oluen kotimaistelulla

19 Turkuseuran jäseneksi?

20 Uusi poistoputki puhdistetulle jätevedelle

21 Kentän laidalla tv-sarja esitetään Yle TV1:ssä ja Yle Arenassa keväällä 2021

22 Sofiankadulle on tulossa uusi päiväkot

22 MLL Portsan terveiset

23 Ja ihmisillä hyvä tahto...

24 Tärkeää asiaa kotisi paloturvallisuuteen liittyen

26 Ennen oli ennen, nyt on nyt

28 Portsan Ristikko

KUMMOTTOS PUHEENJOHTAJA SANOIS?

Pidän talvesta, hämäristä päivistä ja pimeistä illoista, joihin kynttilät tuovat tunnelmaa. Voin iltaisin vain uppoutua kirjaan, töllätä telkkaria, tai paneutua käsitöihin. Jalassa villasukat ja pöydällä höyryää mukilinen kuumaa mehua. Kaakeliuunin lämmössä viihdymme kissamme kanssa molemmat, tosin kissani viihtyy vielä lähempänä tulta ja huomattavasti kauemmin kuin minä. Portsalaista hidasta, talvista elämää parhaimmillaan.

Kiitos kannatuksestasi

Elämä Portsassa on monella mittarilla onnellisuutta ruokkivaa. Pihapiirit ovat pieniä ja lapsille turvallisia, tunnet naapurisi ja olet osa yhteisöä. Voit helposti omalta osaltasi ruokkia taloyhtiösi naapuriapua ja erityisesti soppaa. Asukasyhdistys Ports Ry:n alku liittyi vahvasti Portsan rakennusten suojelemiseen, eikä tarve ole vielä loppunut. Sittemmin yhdistys on myös järjestänyt Portsassa vakiintuneita tapahtumia, joista on tullut todella suosittuja, eikä varmasti vähiten juuri Portsan ainutlaatuisuuden ansiosta.

Vuoden 2020 Ports Ry:n jäsenmaksuja jakaessani marraskuussa mieleeni juolahti, miten jäsenmaksuja voisi kutsua Portsassa ihka oikeaksi suojelurahaksi. Rahalla todellakin suojellaan Portsaa ja portsalaisuutta edelleen. Sinunkin pienellä 10 euron jäsenmaksullasi sekä taloyhtiöiden/yritysten 50 euron kannatusmaksulla tuotamme iloa portsalaisille ja muille turkulaisille. Mikäli et vielä ole jäsen, voit liittyä jäseneksi www.portsa.fi sivuilta. Kiitos sinulle maksustasi <3.

“*Pidän talvesta, hämäristä päivistä ja pimeistä illoista, joihin kynttilät tuovat tunnelmaa.*”

Vuoden 2021 tapahtumat Portsassa

Toivoa on, että ensi vuonna tapahtumia voidaan jälleen järjestää lähes entiseen tapaan, joten laitahan ylös kalenteriisi ensi vuodelle jo suunniteltujen tapahtumien päivämäärät. Lisätietoa tapahtumista ja mm. ilmoittautumisesta löydät kevään 2021 aikana sivustolta www.portsa.fi.

- Katumarkkinat **sunnuntaina 23.5.2021**, Puutarhakadulla
- Pihamarkkinat **sunnuntaina 8.8.2021**, koko Portsassa
- Kasvien vaihtoilta **keskiviikkona 25.8.2021**, vaihdetaan, lahjoitetaan tai vastaanotetaan perennoja, huonekasveja, ruukkuja tai kasvien siemeniä Annanpuistossa
- Running Dinner päivämäärä julkistetaan myöhemmin

Hätänumero 112

112-päivä on vuosittain 11. helmikuuta Euroopassa vietettävä hätänumeropäivä. Päivän tarkoituksena on tehdä tun-

netuksi yleistä hätänumeroa 112 sekä kiinnittää huomiota vahinkojen ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseen. Puhelimeen voi ladata 112-soveluksen. Sitä käyttäessä soittajan tarkka sijaintitieto välittyy hätäkeskukseen automaattisesti, mikä nopeuttaa hätäpuhelujen käsittelyä.

Sinä ja minä olemme vastuussa Portsan säilymisestä. Tulipalo voisi pahimmillaan pyyhkiä koko Portsan. Haastan jokaisen portsalaisen vastamaan kotinsa ja pihapiirinsä turvallisuudesta ihan jokaikinen päivä.

Portsaillaan edelleen turvallisesti kotipiirissä, pidetään läheisistä huolta ja pysytään terveisinä! Ihanaa joulunaikaa sinulle!

Sari Raunell
Portsa Ry:n hallituksen puheenjohtaja
puheenjohtaja@portsa.fi

Mies, joka pelasti Portsan

Teksti **Christina Torro**

Moni portsalainen tiedostaa asuvansa ainutlaatuisessa ympäristössä, jolla on tarina. Tarinasta ei puutu hiuksia nostattavaa jännitystä eikä pahiksia: kaupunginosamme on ollut satavuotisen historiansa aikana vaarassa hävitä Turun kartalta joitain kertoja jopa kokonaan, kun kaupunkirakentamisen suuret visiot ovat pyyhkäisseet matalalta yli, tai kalseat grynderit ovat kärkyneet tilaisuutta iskeä kuokkansa arvokkaaseen tonttimaahan poliitikkojen luimuilla taustahahmoina. Kaavoitus on avainasemassa, kun Portsan kohtalonviivoja on piirretty menneinä vuosikymmeninä – vaikkakin viime kädessä on kyse poliittisesta tahdosta, poliitikkojen moraalista ja uskalluksesta. Menneiden vuosien (lopulta) viisaat päätökset ovat turvanneet kaupunginosamme sellaisena, kuin me sen tunnemme – vaikka läheltä piti, ettei silloin möhlytty. Joten viinipullo auki ja hyvä asento noja-tuolissa, tästä lähtee Portsan vaiheikas tarina.

Tapahtui aikaisemmin:

Turun palo (1827) tuhosi kaupunkimme lähes kokonaan, vain neljännes silloisesta rakennuskannasta säilyi Pohjoismaiden historian suurimmasta kaupunkipalosta. Palaneen kaupungin tilalle piti rakentaa uutta, ja uuden kaavoittajaksi määrättiin arkkitehti **C.L. Engel**. Kuviteltiin ehkä, että uusi kaupunkirakenne on vastaavanlainen kuin palanut oli ollut, mutta toisin kävi. Vanhan Turun keskiaikaiset, kippuraiset kadut hävisivät kirjaimellisesti kuin tuhka tuuleen, ja Engelin kynästä Turun uudesta asemakaavasta (1828) tuli ryhdikkään suoraviivainen ruutukaava, jossa paloturvallisuuteen oli kiinnitetty erityistä huomoita. Engelin kaava oli pohjana kaikelle Turun kaupunkisuunnittelulle, mutta Portsan osalta ruutukaava ei kuitenkaan toteutunut sellaisenaan. Engel visioi ruutukaavansa tontit väljäksi ja vehreiksi, kadut olivat aikaisempaa leveämpiä ja paloturvallisuussyistä tonttien väleihin haluttiin istutettavaksi lehtipuita. Kaavassa Portsan oli suunniteltu pieni vihreä kaupunkikeidas,

Englantilainen Puutarha. Kävi kuitenkin niin, että Turkuun rakennettiin vuonna 1876 rautatie, jonka rakentamisesta johtuvan asemakaavanmuutoksen yhteydessä muutettiin tonttijakoa entistä tiiviimmäksi ensimmäisenä asuntopoliittisena päätöksenä. Englantilainen Puutarhakin jäi suunnitelmista pois – jälkipolville siitä jäi muistoksi vain kaunis nimi, Puutarhakatu. Alue rakentui nopeasti työväen asuntoyhtiönä. Kaupunkipuutarhan menettäminen ja tonttijaon pienentyminen olivat kuitenkin pieniä murheita, sillä pahempaa oli tulossa.

Seuraavaksi kaupunginosamme yli pyyhkäisi Diagonali-katusuunnitelma, jossa oli käydä portsalaisittain huonosti. Turun Transito-Satama Oy oli suunnitellut hulleaan syväsataman, ja satamaliikennettä varten kaupunki kaavailei valtavylyä – joka kulkisi Portsan yli, kuinkas muuten. Kaupungin silloisen asemakaava-arkkitehdin **Bertel Jungin** johdolla valmisteltiin asemakaavan muutosta, jossa kaupungin painopiste siirtyisi aikaisempaa lännemmäksi kohti Iso-Heikkilää ja Patterihakaa. Portsan kohdalle suunniteltiin 5-kerroksisia rakennuksia sataman työntekijöille vuokra-asunnoiksi. Samoihin aikoihin perustettu kiinteistöyhtiö Diagonal hankki kovalla kiireellä omistukseensa vuoden 1918 aikana melkoisen määrän Portsan kiinteistöjä, tarkoitukseensa ihan vaan vuokrata asuntoja asukkaille. Diagonalin omistukseensa hankkimat kiinteistöt sijaitsivat – varmasti sattumalta – samalla reitillä, johon valtatie oli suunniteltu. Ja Diagonal sitten kauppassi tontteja kaupungille. Yhä tänäkin päivänä osa Portsan tonteista on edelleen kaupungin omistamia sadan vuoden takaisen diagonaalisuunnitelman mukaisesti. Asemakaavamuutos jäi kaikeksi onneksi toteutumatta, ja taas säästyttiin.

Sodan jälkeen asuntopula oli kova. Kun rahoitus Aravan myötä helpottui ja rakennustarvikkeita saatiin, kaupunki päätti, että uusi kerrostalorakentaminen saa korvata keskustan vanhat puutalot. Se

“

Yhtenä vaihtoehtona oli Aurajoen ja sataman välisen alueen kehittäminen, eli vanhan purkaminen ja uuden rakentaminen.

oli edullista, koska kadut ja johdot olivat valmiina ja tontit yleensä yhden omistajan hallussa – ei yhtiöinä – jolloin tontin myyminen uudisrakentamista varten oli yksinkertaista. Verohuojennuslait vielä edistivät tonttikauppaa ja asuntotuotantoa. Näin sai mennä paljon kauniita arvorakennuksia, mutta pihaperillä oli myös runsain mitoin vaatimattomia hökkeleit, asuntokurjuutta.

Asemakaava-arkkitehti **Olavi Laisaaren** (vuodesta 1949) kaupunkisuunnittelun ytimenä oli asumakunta-ajattelu, jossa lähtökohtana oli kaupungin toiminnan tehostaminen tiiviisiin asumisyksiköihin. Jälleen oltiin luopin alla, sillä Porsan alue oli Laisaaren visioissa yksi keskustan kerrostaloalueista. Puutalot olivat kaupunkisuunnittelun näkökulmasta helposti uusittavia, houkuttelevia purkukohteita, ja Laisaaren yleiskaavassa (1951) näytettiin jälleen närhet keskusta-alueen mukavalle puutaloasumiselle. Suunnitelmissa ei nähty sitä, että Porsan alue oli tuolloin kohtuullisen nuori ja hyvinkin tehokkaasti rakennettu, yhtenäinen asuntoalue.

Lähiöajattelun hurmassa 1950-60-luvulla käynnistyi rumba, jota silloiset suuret rakennusliikkeet, Puolimatka etunenässä, pyörittivät kiihtyvää taktia poliitikot ja pankit kumppaneinaan. Askeleet menivät näin: rakentaja voiteli puoluetta taloudellisella tuella, puolue vuorostaan hoiti kaavoittamisen rakentajan laariin, aluerakentamissopimusten myötä rakentajan kanssa yhteistyössä. Kauppaa siis käytiin kaavoitusmonopolista ja rumban kiihtyessä kaupankäynti muodostui yhä suurempien lahjusten ottamiseksi ja antamiseksi. Rakennusliike Puolimatalla oli hyppysissään demarit silloista puoluejohtoa myöten, oikeistoa taas tanssitti rakennusliike Polar, osuustoiminnallinen Haka sen sijaan jakeli puoluetukeaan vasemmalle ja

Olavi Rytkösen uran alussa Porsan oli kuuma peruna.

Kuva: Christina Torro

oikealle. Vanhaa rakennuskantaa laitettiin surutta sileäksi, uutta ja modernia tuupattiin tilalle niin että heikompaa hirvitti. Rahakkaan tonttimaan päällä pönöttävän Porsan kannalta tilanne näytti hyvin huonolta, Puolimatkan ja demareiden yhteisen rakennusrallin lopputuloksena alkoi näyttää todennäköiseltä vaihtoehdolta puutalojemme jääminen kerrostalokolossien alle. (*Rakennuslehti 05/2016*).

Mutta kuinka sitten kävikään?

"Säilytysajatus lähtee Turun kaupungin historiallisen museon johtajan **C.J Gardbergin** laatimasta kaupungin suojelukohdeluettelosta 1965", taustoittaa kaavojen kimpussa työuransa tehnyt **Olavi Rytkönen**, "tietysti kun tällainen luettelo oli julkaistu, niin siitä syntyi kovasti keskustelua kaupunginpäättäjiä ja kaupunkilaisten kesken."

Olavi Rytkönen työskenteli kaupungin kaava-arkkitehtina vuosien 1975 - 2004 aikana. Työrupeamansa alkutaipaleella tuoreen virkamiehen työpöydälle napsahtikin varsinainen kuuma peruna, Port Arthurin kohtalo. Mutta jos aikaisempien vuosien kaava-arkkitehdit olivat saaneet kylmän hien pukkaamaan porsalaisten ohimoille, tämän silmät tuikkivat ystävällisesti.

Näin se meni:

"Arkkitehtiylioppilaat **Ulla Korhonen** ja **Simo Paavilainen** laativat 1972 yhdyskuntasuunnittelun opinnäytetyönään Port Arthurin asuinalue-suunnitelman, joka toimi myöhemmän suunnittelun pohjana. Paavilainen teki lisäksi diplomityönään varsinaisen Porsan asemakaavan, jossa toivottiin alueen rakennuskannan säilyvän. Samanaikaisesti oli kyllä muitakin vaihtoehtoja mietinnässä. Tämä on ollut aikaisemmin kuin minä tulin, mutta kylähän niistä puhuttiin. Silloin oltiin jo laatimassa Turun yleiskaavaa ja siihen liittyen laadittiin hel-

▷

G. W. Finnberg, Kansalliskallio

C.L. Engel

Kuva: Museovirasto

1. Turun palo (1827), kaupunki tuhoutuu lähes kokonaan Pohjoismaiden historian suurimmassa kaupunkipalossa.

2. Arkkitehti C.L. Engel määrätään kaavoittamaan uusi Turku 1828.

Ensimmäinen maailmansota 1914-1918

4. Toinen maailmansota (1939-1945), satamaa ja rautatietä pommitetaan, Port Arthurissa tuhoja.

1876 Turku saa rautatien.

1900-luku, Portsan rakentaminen alkaa.

3. Turun asemakaava-arkkitehti Bertel Jung laatii Suur-Turun asemakaavan 1921. Kaava tähtää keskustan laajentamiseen länteen Iso-Heikkilän ja Patterihaan alueille.

sinkiläisen arkkitehtitoimisto Olli Kivisen johdolla erilaisia yleiskaavavaihtoehtoja keskustan osalta. Yhtenä vaihtoehtona oli Aurajoen ja sataman välisen alueen kehittäminen, eli vanhan purkamisen ja uuden rakentaminen.”

Ajat olivat kuitenkin muuttumassa. Vaikka purkuvimma jatkui entiseen tahtiin vielä 70-luvun alussa, alkoi yleinen mielipide puoltaa kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten säilyttämistä. Syntyi suorastaan kansanliikkeitä rakennuskantaa varjelemaan, ja niinpä 1972 perustettiin myös asukas yhdistys Portsa ry, joka jätti heti perustamisensa jälkeen vetoomuksen kaupunginhallitukselle kaupunginosan säästämiseksi. Vetoomuksen oli allekirjoittanut yli tuhat portsalaista. Myös kaupunki aktivoitui asiassa, ja kaupunginhallitus asettikin 1974 erillisen Portsa-toimikunnan asiaa tutkimaan. Toimikunta päätyi mietinnössään, maalari **Matti Salonen** puheenjohtajanaan, suosittelemaan Port Arthurin puutaloalueen säilyttämistä ja esitti lisäksi, että kaupunki ostaa vapautuvia huoneistoja ja kunnostaa ne käytettäväksi vanhusten asuntona. Portsa-toimikunta ei ollut päätöksessään yksimielinen, vaan eriävissä mielipiteessä esitettiin ainoastaan Rauhankadun varrella olevien tonttien säilyttäminen sellaisenaan, muulle osalle Portsa sallittaisiin ”normaali kaupunkimainen rakentaminen” - eli kerrostaloja, mitäpä muutakaan.

Myös kaavoitusosastolla kävi kuhina. Valmisteilla olevan Kivisen yleiskaavan (1976) lisänä laadittiin suojeluraportti (1975), johon oli koottu paitsi ympäristönsuojelua käsittelevät selvitykset, myös ”suojelun kannalta monipuoliset aluekokonaisuu-

det.” Ja siellä, monien muiden turkulaisille tuttujen kohteiden joukossa on myös Port Arthurimme. Yleiskaavan suojeluraporttiin on Portsamme luonnehdittu näin: ”Ns. Port Arthur, yhtenäinen matalista puutaloista koostuva asutus kaudelta 1900-1910. Sosiaalishistoriallisesti kiintoisa ihmisystävällinen miljöö.” Voiko sen paremmin enää sanoa?

Ja niin kävi, että Turun kaupunginvaltuusto päätti valita 1978 Portsan alueen asemakaavan pohjaksi niin sanotun säilyttävän vaihtoehdon. Läheltä liip-pasi monen monta kertaa, mutta lopulta säästyttiin kuitenkin. Kaupunginvaltuuston päätös oli onnellinen, mutta odottamaton - mikähän sai päättäjät puoltamaan Portsan suojelua?

”Asukkaiden vastustus ja yleinen mielipide vaikuttivat osaltaan varmasti,” pohtii kaava-arkkitehti Rytkönen ja jatkaa: ”Samaan aikaan koko maassa oli käynnistymässä alueittainen perusrannuskokeilu, johon myös Portsa kuului. Se oli oikein asuntopoliittinen ratkaisu siihen aikaan, kiinteistöjen korjaamiseen myönnettiin edullista peruskorjausrahoitusta. Tuota ennen ei pankista korjaamiseen lainaa saanut. Iso rooli oli myös osakeyhtiöitä koskevilla säännöksillä, joita Portsaassa oli. Yksi osakas ei saanut omistaa kuin kaksi asuntoa. Sillä pystyttiin poissulkemaan uudisrakentamisesta kiinnostuneet tahot, eli rakennusliikkeet ja muut niin sanotut kiinteistön kehittäjät. Toisaalta osakeyhtiölaki edellytti, että kiinteistön myymiseen tarvittiin yksimielinen päätös. Se oli aika tehokas keino suitsia kiinteistöjen päättymistä gryndereiden käsiin.”

Kuva: Paldán Yrjö, Turun museokeskus

Aalto-yliopiston arkisto

... Laisaaren yleiskaavassa 1951 tähyiltiin kaupunkitilan tehokäyttöä.

Aalto-yliopiston arkisto

6. Vanha sai väistyä uuden tieltä yhä 70-luvun alussa rakennusbuumin ollessa valloillaan.

Kuva: Portsa ry

... 7. Nykypäivään tultaessa Port Arthur on säilynyt viihtyisänä ja vireänä kaupunkikeitaana.

5. Kerrostalorakentaminen nähtiin tehokkaana ja käytännöllisenä ratkaisuna sodanjälkeiseen asutukseen.

Portsa ry perustetaan 1972, kampanjointi kaupunginosan säästämiseksi kiihtyy.

Turun kaupunginvaltuusto suojelee Portsan lopullisesti vuonna 1978.

Portsa siis suojeltiin lopulta, mutta niin viisas oli virkamies, ettei se jättänyt pienintäkään paikkaa suhmuroidulle.

”Siihenastisissa suojelukaavoissa oli suojelumääräys muotoiltu siten, ettei historiallisesti arvokasta ja kaupunkikuvan kannalta tärkeää rakennusta saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Ilman pakottavaa syytä, tosiaan. Tätä asiaa käsiteltiin Portsan asema-kaavaluonnoksen valmistuttua kaavoitusjaostossa, ja se muutettiin muotoon *rakennusta ei saa purkaa* - ja piste. Port Arthurin kaava on minun tietojeni mukaan ensimmäinen kaava Suomessa, jossa määräys oli näin jyrkkä. Sillä jos tahtoa on, löytyy aina se pakottava syy purkamiselle. Mutta näitä rakennuksia ei

saa.” hymyilee veijarimaisesti jo eläköitynyt kaavoittaja, Portsamme kannalta varsin tärkeä mies.

Tapahtumista on vuosikymmeniä aikaa, mutta ne ovat merkityksellisiä Port Arthurin historian kannalta ja pitävät meidät valppaina nykyportsaa koskevien päätösten suhteen. Portsassa rakennetaan taas, eikä suinkaan suojelukaavan hengen mukaisesti samallaista mikä paloi, puista ja matalaa, vaan tiiviimpää, korkeampaa – eli rahakkaampaa. ■

Lähteet: Olavi Rytkösen haastattelu 1.10.2020, Turun yleiskaava 1976, Turun yleiskaava; suojeluraportti 1975, Rakennuslehti 05/2016, Suomen Turku 02/1975

Nainen, joka vaalii Portsan perintöä

Turun taudin kuumimpien vuosien mainingeissa 1972 perustettu asukasyhdistys Portsa ry on edelleen väkevä ja voimissaan. Asukasyhdistys ottaa aktiivisesti kantaa kaupunkirakentamiseen Portsan etua ajaen ja vanhaa vaalien, viimeisimpänä Portsa ry on ottanut napakasti kantaa Rauhankatu 19-21 lisärakentamiseen.

Puheenjohtaja **Sari Raunell:**” Yhdistyksen pitää olla hereillä jatkuvasti. Tässäkin kaavamuutoksessa Portsa ry nimettiin osalliseksi,

mutta kun kaavaehdotus valmistui, meiltä ei pyydetty lausuntoa tai meille ei ehdotuksesta edes välitetty tietoa. Oletus on, että kaupunginosayhdistyksen yksityiset henkilöt valvovat omalla ajallaan ehdotuksia, päätöksiä ja kuulutuksia herkeämättä. Toiveemme olisikin, että kaavoittajat ja muutkin tahot keskustelisivat kanssamme avoimesti ja kehittäisimme Portsa yhdessä.

E erityisen ilahduttavaa oli, että Rauhankatu 19-21 kaavoituksen

yhteydessä kaupunki otti itse tarkasteluun korttelin puutalojen suojelun. Kaavan mukaan rakennettavan tontin palokujan teilla kasvavat puut ja pensaat tulee mahdollisuuksien mukaan säilyttää. Tontille myös osoitetaan viherkerroin, jolla edistetään mm. luonnon monimuotoisuutta ja vehreyttä. Tästä jos mistä olisi Johan Carl Ludvig Engel tyytyväinen. Hän nimenomaan korosti kaavoituksessaan, kuinka tärkeää on luonnon valjastaminen osaksi hyvää kaupunkielämää.”

Tapahtui Puistorinteessä:

Kirsikkapuujuhla

Teksti ja kuvat **Christina Torro**

As Oy Puistorinteen varhaisimmista pihakuvis- ta voi huomata, että se on ollut siinä aina.

Sata vuotta sitten taloyhtiön neljä rakennusta oli kaikki saatu vasta valmiiksi, ja talojen rakennuttua alkoi vähittäinen pihan ehostus. Rakennukset sijoittuvat tontille siten, että niiden keskelle

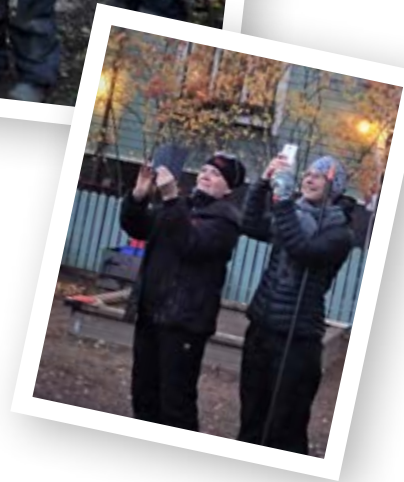
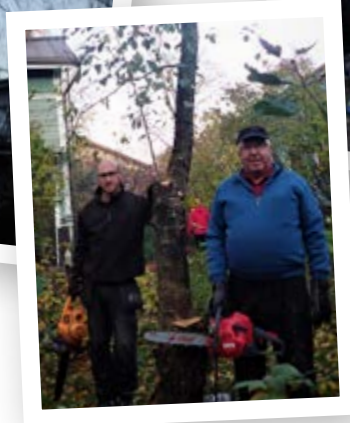
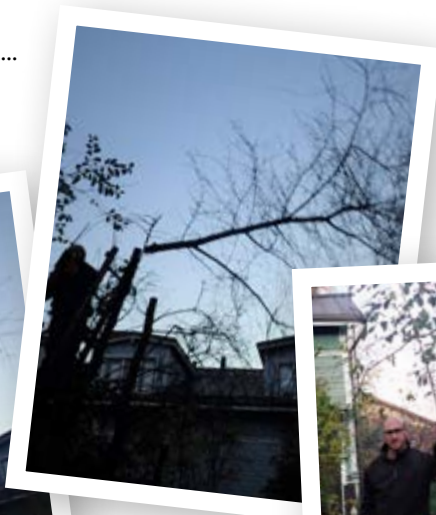
jää suuri sisäpiha. Puistorinteen pihan symbolisena keskipisteenä on aina ollut puu. Keskipihaa on komistanut runsaan sadan vuoden aikana tiettävästi ainakin vaahtera, poppeli ja viimeisimpänä 90-luvulla istutettu kirsikkapuu. Nykyinen Puistorinteen väki on tottunut näkemään majesteetillisiin mittoihin kasvaneen

kirsikkapuun erilaisten pihata- pahtumiemme taustahahmona, suoraryhtisenä ja arvokkaana. Ajan myötä oli arvokkuus alkanut karista ja viimeisten vuosien aikana puuparka oli enää kuivahtanut ja ylikasvanut, ankea ilmestys.

Niinpä lokakuussa 2018 ryhdyimme puunkaatohommiin.

Juhlissa mukana Lauri Ronkainen; Jarmo Laaksonen; Anne-Maija Pulkkinen; Maija Vira; Sasu, Teela, Essi, Petri Heinonen; Julia, Elin, Martina, David Symes; Lilja, Elviira, Saara Kallajoki; Raija, Janne Roslöf; Pia Airas; Timo Teeri; Jutta Ahlbeck; Ann-Catrin Östman; Peter Sandström; Mikael, Linnea, Siru, Alekski Laine; Päivi Manninen; Eelis, Vilma, Hanna, Antti Oksa; Taito, Sointu, Hertta, Lauri Tuominen; Christina Torro.

Seurasimme jännittyneinä...
...kun vanha kirsikkapuu
viimein antoi periksi.

Seuuraavien parin vuoden aikana pohdimme perusteellisesti minkä puun istuttaisimme poistetun tilalle. Äänestimmekin aiheesta muutaman kerran. Koronakeväänä 2020 saimme vihdoinkin päätöksen tehtyä – kauniisti kukkiva rusokirsikka se olisi. Peruste oli

vankka, ja myöhemmät Puistorinteen asukkaat tulisivat taatusti ymmärtämään päätöksemme perusteen: japanilainen kirsikkajuhla eli hanami. Luimme googlesta, että hanamin pääasiallinen ja ilmeisesti ainoa tarkoitus on kirsikkapuun kukkien tuijottelu piknik-eväitä syöden ja

sakea juoden. Innostuimme, ehkä sakea saisi keväällä K-Portsasta? Uusi kirsikkapuu istutettiin kesäkuussa 2020. Niin iloisia olimme tulokkaasta, että pidimme pienokaisen kunniaksi suuret juhlat. Koronakin oli sopivasti vaimennut hetkeksi. ▷

Juhlien aluksi taimitaapero istutettiin kuoppaansa. Tarkistimme, että puu on taatusti suorassa.

Vanha kirsikkapuu oli juhlassa läsnä liköörinä lasissa.

Koitimme painaa mieleemme Päivi Mannisen opit rusokirsikan ominaisuuksista ja erityispiirteistä.

Puistorinteen mukulat Taito, Linnea, Elvi, Sointu ja Mikael olivat tehneet riemukkaan tanssiesityksen, jonka lopuksi pihan poikki singahti jokin keltainen.

Runoileva laivanrakentajamme Timo Teeri oli tehnyt kirsikkapuun kunniaksi koskettavan runon, jota kuuntelimme aivan hiljaa ja lähes hengittämättä.

Lopuksi hallituksen puheenjohtaja Lauri Tuominen soitti pienelle kirsikantaimelle upean fanfaarin, Fanfare Royalen.

Juhlien jälkeisinä päivinä ihastelimme kovasti uutta tulokasta, kunnes jollekin meistä tuli mieleen, että pienokaista pitää luultavasti

myös kastella säännöllisesti. Taimi selviytyi ensimmäisestä koettelemuksestaan täpärästi.

Myöhemmin syksyllä pieni kirsikkapuu sai suuren tehtävän

pihan vehreyden luojana, kun Puistorinteen pihalta kaadettiin neljä vanhaa koivua.

Aika näyttää, miten se tehtävässään onnistuu. ■

Timo Teeri, Nyt on aika (5.6.2020)

Takana viima talven
maa paljas roudaton
alla mullan
alla maan
juuret tulevaa odottaa

olit yksin ja alaston
tänään et ole koditon
alla mullan
alla maan
kevät talven voi unohtaa

valo kuulas auringon
lehti puuhun kasvanut on
alla mullan
alla maan
kerää luonto yhä voimiaan

vaivaskoivu ja kirsikkapuu
kesän lämpöön ihastuu
alla mullan
alla maan
luomakunta herää unestaan

alla taivaan
päällä maan
ihminen jatkaa taivaltaan
muisto eilisen mieltä varjostaa
minne huomina meidät kuljettää?

alla taivaan
päällä maan
turha tulevaa kantaa mukanaan
elä hetkessä lähimmäistä tukekaa
päivää eilisen takaisin et enää saa

alla taivaan
päällä maan
maailma jatkaa kulkuaan
käteen ystävän tarttukaan
jos vielä tahdot osaat rakastaa

alla mullan
alla maan
alla taivaan
päällä maan
nyt on aika elää ja rakastaa.

RAKENNUS-LAURI

KAIKKI KODIN REMONTTI- JA RAKENNUSPALVELUT
LUOTETTAVASTI JA AMMATTITAITAIDOLLA

Puutaloremonttien
erityisosaajat palveluksessasi

SOITA LAURILLE 040 834 5117

 @rakennuslauri

Isännöinti Raunell

**Ihanaa
joulunaikaa
portsalaisille!**

Timo Raunell
puh. 0400 212 225
Korkeavuorenkatu 8, ovi 21
timo.raunell@gmail.com

Puutalojen isännöintiä

**VERHOOMO
HAKAKOSKI**

-VUODESTA 1991-

**Sanna Hakakoski
Verhoilijamestari**

Rauhankatu 23-25, 20100 Turku
Puh: 02 2309 602

verhoomo.hakakoski@
turunverhoilijamestarit.fi

www.verhoomohakakoski.com

OY TILITEHO AB

ASiantunteva ja
palveleva tilitoimisto

KIRJANPIDOT,
TILINPÄÄTÖKSET,
PALKAT YM
TILITOIMISTOPALVELUT

Auktorisoitu
Taloushallintoliiton jäsen

Sirpa Pennanen KLT, PHT
Puutarhakatu 38 A 39
p. 0207 345 600

www.tiliteho.fi

KUN TAHDOT PANKILTA PALVELUA, ET KOHTELUA

Ota yhteyttä:
saastopankki.fi/lieдонsp
p. 010 430 900 *

Säästöpankki
Sp-Koti

TAHDON ASIALLA.

Liedon Säästöpankki | Turku | Kaarina | Lieto | Loimaa | Naantali | Paimio | Raisio

*) Puhelu 8,35 snt/puh. + 16,69 snt/min.

Olen portsalainen kiinteistönvälittäjä ja erityisesti Portsan kaupunginosa ja puutaloasuminen ovat minulle tuttuja.

Autan sinua mielelläni kaikissa asuntoasioissa.

Soita minulle jo tänään.

Susanna Artukka

Kiinteistönvälittäjä LKV

puh. 050 339 8125, susanna.artukka@spkoti.fi

Sp-Koti

Välitysliike Turku Oy LKV

HELPPO JA NOPEA PATALEIPÄ

Useista pataleipäresepteistä poiketen tämä leipä ei tarvitse tuntien koho- tusta. Tarvittaessa voit valmistaa tämän myös kannellisessa uuninkes- tävässä teräskattilassa.

4 dl vehnäjauhoja
3 dl sämpyläjauhoja
2 tl suolaa
25g tuorehiivaa
3 ½ dl vettä
rypsiöljyä

Lämmitä vesi kädenlämpöseksi ja liota hiiva veden joukkoon. Sekoi- ta kuivat aineet keskenään ja lisää veden joukkoon. Sekoita aineet kunnolla puulastalla. Taikinaa ei saa vaivata. Peitä kulho ja kohota 1,5 tuntia huoneenlämmössä.

Ota kannellinen, 2–3 litran uunipata ja laita se kylmään uuniin ja kuu- menna uuni 225 asteeseen. Ota kuu- ma pata uunista ja sipaise sen pohja ja reuna öljyällä. Pyöräytä puulastaa apuna käyttäen taikina pyöreäksi ja kaada taikina tulikuumaan pataan. Pane kansi päälle ja nosta pata uu- niin. Kypsennä leipää 35 minuuttia ja ota tämän jälkeen kansi pois ja jatka paistamista vielä 15 minuuttia.

Ota pata uunista ja kumoa leipä heti. Pataleipä irtoaa padasta helposti. Jähdytä leipä ritilän päällä, jotta kuori jää rapeaksi.

Portsalainen potretti

Haastattelu **Teemu Artukka** Kuva **Juhani Koskinen**

Tällä palstalla esitellään ihmisiä, jotka asuvat tai työskentelevät Portsassa sekä ihmisiä, joista portsalaisuus ei lähde pesemälläkään.

Osa-aikaiseksi portsalaiseksi tunnustautuva Veronica Verho alkaa olemaan tuttu näky Portsan kaduilla, sillä hän on lempi rinnassaan alkanut viettää enemmän aikaa syntymäkaupungissaan Turussa, vaikka varsinainen asunto sijaitseekin Helsingissä.

Verho on tullut tunnetuksi radio NRJ:n iltaohjelmasta "The Verho Show", MTV:n Possesta ja tietenkin suosituista POKS-podcastista. 250 tuhannella Instagram-seuraajallaan hän on yksi Suomen suosituimmista mediapersoonista. Hän tuo sosiaalisessa mediasa esiin Portsan tunnelmaa, eikä kenellekään ole jäänyt epäselväksi, että kuinka mahtavassa paikassa portsalaiset asuvat.

Nimi?

Veronica Verho

Ammatti?

Radio- ja TV-juontaja

Perhe?

Äiti, isäpuoli, isä, äitipuoli, sisko ja veli. Oman pienen perheeni jaan puolisoni Juhani Koskisen kanssa.

“

Portsassa parasta on eriväriset puutalot ja portsalaisten yhteisöllisyys.

Oma historia Portsassa?

Rakkaus löytyi Portsasta puoli vuotta sitten ja Portsasta on tietysti tuttu myös teinijaoiltani Turussa. Siellä ollaan juhlistettu monet kotibileet kavereiden luona ja ihasteltu upeita puutaloja.

Oliko Portsasta tuttu paikka ennestään?

Portsasta on siis entuudestaan jo tuttu. Jos on turkulainen, niin ei voi kävellä Portsan ohi ihaillematta niitä taloja, sisäpihoja ja fiilistä.

Harrastukset?

Rakastan juoksua ja kuntosalia. Olen myös aivan hurautunut

neulontaan tänä syksynä. Muutama pipo löytyy jo omatekeleenä kaapista ja lisää on ehdottomasti tulossa.

Lempiruoka?

Juhani sanoo aina, että voi sydämeni kokkailemalla ensimmäisillä treffeillämme lehtikaalipastaa ja siitäkin syystä se on ehdottomasti mun lempiruoka.

Miten vietät aikaa Portsassa?

Portsassa vietän aikaa ulkosalla haahuillen, sen upeutta ei voi tarpeeksi hehkuttaa. Käytiin kesällä myös Portsan Pihamarkkinoilla ja siellä oli aivan ihana yhteisöllinen ja lämmin tunnelma. Tietysti Portsasta löytyy myös toinen kotini ja siellä aika kuluu kokkailemalla sekä sarjoja seuraillessa.

Mikä on Portsassa parasta?

Portsassa parasta on eriväriset puutalot ja portsalaisten yhteisöllisyys.

Mitä toivoisit Portsaan?

Toivoisin Portsaan omaa tulevaisuutemme "kesämökkiä" tai pientä kesäasuntoa. ■

Veronica Verhon mielestä Portsan upeutta ei voi tarpeeksi hehkuttaa.

Löydä oma suosikkisi oluen kotimaistelulla

Olutmaistelu on helppo toteuttaa kotona -
kunhan vain tietää mitä maistaa.

Teksti ja kuvat **Teemu Artukka**

Ihminen, joka sanoo, ettei pidä oluesta, ei ole yleensä vain löytänyt vielä sitä omaa oluttyyliään. Oluiden kirjo on niin laaja, että yhden oluen juotuaan ei voi tyrmätä koko lajien kirjoa. Sama kuin päättäisi ettei juo koskaan enää viiniä juotuaan tölkillisen Valdemaria.

Sen sijaan, että etsii itselleen suosikkia olutmerkkien kautta, kannattaa ensin tutkia, että minkä tyyppisestä oluesta pitää ja sen jälkeen jalostaa vaihtoehtoja eri merkkeihin.

Nyt kun viikonloppujen viettäminen kotona nostaa jälleen päätään, voi illan ohjelmaksi järjestää itselleen olutmaistelun, joka avaa portin oluiden erilaiseen kirjoon. Ja kun tuntuu siltä, että on aika mennä vaikkapa Arvoon, voi heti toimia baaritiskillä, kuin vanhakin olutkonosööri.

Valittavien oluiden kirjo kannattaa olla laaja, ja käytänkin tässä esimerkkinä Portsan lähipanimon, Kakola Brewing Companyn tuotteita, joita löytyy Portsan K-marketista taikka viikonloppuisin auki olevasta panimon myymälästä.

Olutta voi myös tutkia muutenkin kuin haistelemalla ja maistelemalla. Lasin pintaan tarttuvaa vaahtoa kutsutaan Brysselin pitsiksi.

Metka Gose 4,6%

Itselläni on tapana aloittaa maistelut yleensä happamasta oluesta. Isäni joskus tapaa sanoa maistaessaan hapanoluita, että "ei tämä kylä mitään oikeaa olutta ole". Monessa asiassa isäni on minua viisaampi, mutta tässä hän on väärässä. Hapanoluet olivat satojen vuosien ajan sitä ainoa oikeaa olutta ja esimerkiksi Gosen juuret painuvat Goslarin kaupunkiin, nykyiseen Saksaan, jossa sitä on pantu 1200-luvulta asti. Gose on siis oluttyypinä 700 vuotta vanhempaa perua, kuin perinteinen lager.

Gosea tehtiin kuitenkin vahvimmin Leipziginä, missä ominaispiirteisiin kuului suolainen juomavesi. Nykyisin suolaisuus panimovedessä kuitenkin loistaa poissaolollaan, joten sitä lisätään, kun olutta pannaan.

Kuten Metkasta, gosen yhdistetään usein myös korianterinsiemenet ja appelsiininkuoret, joten tuote on voimakkaan sitrusmainen ja jopa siiderimäinen. Humalan katkeruutta saa hakea - yleensä turhaan. Loistava alkumalja ja aasialaisen ruoan kaveri.

Hurlum helles lager 4,5%

Lager on olutmaailman aliarvostetuin tuote. Pitkälti varmasti siksi, että se on makumaailmaltaan kevyt ja yli 90% maailman oluentuotannosta on lageria. Kolikon kääntöpuolena on se, että lager on haastava valmistaa. Jopa niin haastava, että sitä ei olisi pystytty edes valmistamaan ennen 1840-lukua, jolloin Louis Pasteur teki uranuurtavaa työtä mikrobiologian parissa ja näin ollen ymmärrys hiivasta alkoi kasvaa ja näin ymmärrettiin paremmin hiivan käymistä. Maailman ensimmäisen vaalean lagerin valmisti baijerilainen panimomestari Josef Groll Plzenin kaupungissa, Böömissä.

Tämän jälkeen oluttyyppi jalostui moneksi eri haaraksi ja lopulta myös helles lageriksi. Lager tarkoittaa suomeksi varastoa ja yksi raikkaan maun tausta on lagerin varastointiaika kylmässä.

Hyvänmakuinen, puhdas lager on oluentekijän taidonnäyte ja parhaimmillaan se on silloin, kun se niin sanotusti sulaa ikeniin. Erinomainen valinta silloin, kun oikein haetaan illanviettoon maullista suuntaa. Siksi se on myös paras valinta maistelun toiseksi olueksi. ▷

Riviera IPA 6,5%

(miedompi vaihtoehto Riemu pale ale 5,0%)

India pale ale on oikeastaan syy sille, miksi pienpanimoita alkoi syntyä kuin sieninä sateella. Se ei vaadi laitteistolta paljoa, ja pienellä panostuksella välineistöön ja ammattitaitoon, india pale ale on myös helppo valmistaa kotioloissa.

Vaalean lagerin tavoin, india pale ale on peräisin 1800-luvulta. Oli aika, jolloin Britannian vientiä edisti Itä-Intian kauppakomppania, joka ruudin avulla valloitti britannialle uusia mahdollisuuksia kaupankäyntiin. Sotilaiden pääasiallinen "viimeinen tönäisy" sotaan oli tuohon aikaan olut, joten sitä piti erikseen valmistaa. Tuolloin jo ymmärrettiin, että humala on oluen pääasiallinen säilöntäaine, joten ennen kuin laiva tuupattiin kohti Intiaa, tynnyriin laskettiin niin paljon humalaa, että se kesti kuukausia kestävä merimatkan. Tai jos pilaantui,

niin voimakas humalointi peitti pilaantuneen maun. Tämä oli myös ensimmäinen kosketus kuivahumalointiin, koska humalaa lisättiin vasta pääkäymisen jälkeen suoraan tynnyriin.

Hyvä nykyaikainen india pale ale on tasapainoinen yhdistelmä makeutta ja voimakasta humalointia, joka tuottaa raikkaan, persikkamaisen tai greippimäisen lopputuloksen. Hyvä IPA on erinomainen ruokajuoma. Mitä humaloidumpaa, sitä enemmän mausteita.

Lauha imperial stout 9%

(miedompi vaihtoehto Bunsi vanilja-kaneli stout 5%)

Joskus aikoinaan stout tarkoitti sitä, että se oli vain voimakkaampi versio porterista. Se, mikä nykyisin tunnetaan stoutina, juontaa juurensa irlantilaiseen stoutiin, jossa on tapana käyttää mallastamatonta ohraa. Usein myös kauraa. Joskus stout myös liitetään voimakkaampaan

paahteisuuteen ja olenkin ihan varma, että monessa panimossa heitetään tikalla, että onko uusi olut stout vai porter.

Imperial-sana lisättiin vieni-oluen ensiaskeleiden aikaan, eli 1700-luvun puolivälissä, kun Venäjän keisarinna Katariina Suuri ihastui brittiläiseen stoutiin. Jotta sitä saatiin Venäjälle asti, se piti vahventaa kuljetusta varten. Tästä syystä imperial-sana liitetään useimmiten oluen vahvuuteen.

Jos vaalea lager on verrattavissa vaikkapa valkoviiniin, niin voimakkaat stoutit voitaneen liittää portviiniin. Ja käyttötarkeitus on myös hyvin samanlainen, sillä maku on täyteläinen ja voimakas.

Stouteista löytyy nykyisin myös mausteita, ja oikeastaan mikä tahansa mikä toimii suklaan kaverina, toimii myös stoutin kaverina. Syötäväksi vielä kylkeen suklaakakkua, missä on enemmän sokeria, kuin jauhoja, niin voi pojat! ■

Erilaisiin olutlaatuihin tutustumalla rikastaa omaa makumaailmaa.

MANUKIN OLI TURKUSEURAN JÄSEN. OLISITKO SINÄKIN?

Presidentti Mauno Koivisto oli mukana perustamassa Turkuseuraa vuonna 1957. Vuonna 1982, Turkuseuran viettäessä 25-vuotisjuhliaan, presidentiksi nousut Koivisto lähetti henkilökohtaisen tervehdyksen yhdistykselle:

”Ilokseni totean, että neljännesvuosisata sitten perustettu Turkuseura toimii vielä vireänä. Lähetän sydämellisen tervehdykseni Turku-seuran jäsenille ja kaikille turkulaisille. Te tiedätte lämpimän kiintymykseni turkulaisiin ja myönteisen mielenkiintoni Turkua koskeviin kysymyksiin. Olenhan yksi Teistä.”

Liity mukaan Turkuseuraan, jokaisen turkulaisen ja turkulaisuutta kannattavien yhdistykseen. Vuosijäsenyys 30 €, perheenjäsen mukaan +5 €.

WINK WINK WINK WINK WINK WINK WINK WINK WINK WINK:

ANNA JOULULAHJAKSI ROIMA ANNOS TURKULAIKUUTTA ELI TURKUSEURAN JÄSENYYS.
OTA YHTEYTTÄ info@turkuseura.fi / 040 6373 600, KERROMME LISÄÄ!

**TURKUSEURAN JULKAISEMA MANU-TUOTESARJA NYT MYYNNISSÄ
TURKUSEURAN FÖRIPUODISSA, VANHA SUURTORI 3.**

Aukioloajat: ti-pe klo 13-17 sekä Vanhan Suurtorin joulumarkkinoiden aikana la&su klo 11-17. Tervetuloa ostoksille!

**Kyllä
se
siitä.**

Turun seudun puhdistamo Oy

Uusi poistoputki puhdistetulle jätevedelle

Teksti **Toni Mattsson** Kuvat **Turun seudun puhdistamo Oy**

Jäteveden poistoputken kapasiteettia täytyy tehostaa, jotta Turun seudulla pystytään huolehtimaan yhdyskunnan tarpeet täyttävästä laadukkaasta jätevedenpuhdistuksesta vuosikymmeniksi eteenpäin. Turun seudun puhdistamo Oy toteuttaa hanketta parhaillaan. Poistoputken kapasiteetin tehostamishankkeeseen liittyy myös puhdistamon yhteyteen rakennettava UV-desinfiointilaitos. Poistoputki-hanke vastaa ilmastonmuutoksen haasteisiin sekä kehittää puhdistusprosessesja ja varautumista häiriötilanteisiin.

Uusi poistoputki on rakennettu niin, että puhdistamolta ensimmäinen 300 metriä on louhittua kalliotunnelia. Tästä eteenpäin satama-altaan läheisyyteen putki on toteutettu tunkkaustekniikalla. Tunkkausputken pituus on 800 metriä. Tunkkaus toteutettiin satama-altaan läheisyydessä olevasta aloituskaivannosta Pansiontien ylikäytävän läheisyydessä olevalle puistoalueelle, jossa sijaitisi lopetuskaivanto.

Nykyisen laitoksen yhteyteen toteutetaan myös UV-desinfiointilaitos, jonka läpi puhdistettu jätevesi kulkee. Hankkeen valmistuttua Turun merialueelle kohdistuva jätevesien kokonaiskuormitus vähenee entisestään ja hygieeninen kuormitus pienenee merkittävästi.

Poistoputken rakennustöihin on ryhdytty, koska nykyisen purkuputkiston kapasiteetti on liian pieni. Puhdistettu jätevesi johdetaan mereen tällä hetkellä kaupungin sadevesiviemäriä kautta. Puhdistamolla käsiteltävän jäteveden määrän odotetaan kasvavan tulevaisuudessa. Puhdistamolla käsiteltävää vesimäärää lisää myös hulevesien kulkeutuminen sekaviemäreiden ja vuotavien jätevesiviemärien kautta puhdistamolle. Hulevesien osuus puhdistettavasta vesimäärästä on noin 40 %. Tulevaisuudessa sademäärien ennustetaan kasvavan ja meriveden pinnan ennustetaan nousevan, mikä rajoittaa purkujärjestelmän kapasiteettia.

Syksyn aikana on valmistunut tunkkaustekniikalla tehty 800 metrin osuus. Betoniputket ovat sisähalkaisijaltaan 2,5 m ja putki kulkee 8 metrin syvyydellä. Tällä työmenetelmällä liikenteelle ja ympäristölle aiheutuneet haitat olivat mahdollisimman pieniä. Toteutustapa oli uusi Suomessa, urakoitsija Ward and Burke Group Ltd tuli Irlannista. Louhimalla toteutettu purkutunnelin osa kulkee

puhdistamolta lopetuskaivantoon Pansiontien läheisyyteen. Louhinta-työt ovat loppusuoralla ja valmistuvat alkuvuonna 2021.

Uuden poistoputken valmistumisen jälkeen puhdistettu jätevesi johdetaan uutta putkea pitkin satama-altaaseen ja vanha sadevesijärjestelmän kautta kulkeva purkuyhteys jää

varajärjestelmäksi. Uusi poistoputki otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana ja UV-desinfiointilaitos keväällä 2023.

Tarkempia tietoja poistoputki-hankkeesta löytyy osoitteesta: www.turunseudunpuhdistamo.fi/poistoputki. Videoiden lisäksi sieltä löytyy muuta kiinnostavaa materiaalia. ■

Kentän laidalla tv-sarja esitetään Yle TV1:ssä ja Yle Areenassa keväällä 2021

Teksti ja kuvat **Sari Raunell**

Fiktiivisen jalkapalloseura Aura Unitedin vanhemmista jalkapallokentän laidalla kertovaa sarjaa kuvattiin mm. Portsassa, syksystä 2019 syksyyn 2020. Tuottaja **Mats Långbacka** ja käsikirjoittaja **Annina Holmberg** ammensivat omista kokemuksistaan valmistelluun draamasarjassa. Sarjan ohjaaja on **Lauri Nurkse**.

Långfilm Productions Oy:n ja Yle Draaman Turkuun sijoittuvassa 8-osaisessa draamasarjassa päästään jalkapallovanhempien maailmaan. Kilpailu kentän laidalla on kovempaa kuin kentällä, jossa Aura Unitedin 12-vuotiaiden edustusjoukkue treenaa ja pelaa. Siinä missä nuorilla on reilu urheiluhenki, eripuraiset vanhemmat saavat riidan aikaiseksi niin buffetin hoidosta, joukkueenjohtajan valinnasta kuin varojen keruustakin.

Joukkueen menestymisen lisäksi jännitetään, kasvaako riitaisista vanhemmista yhteen hiileen puhaltava porukka. Se, mikä on jonkun vanhemman mielestä normaalia jälkikasvun kannustamista, on toisen mielestä röyhkeää oman edun ajamista. Osaa vanhemmista ei jalkapallo kiinnosta, he ovat kentän laidalla silkasta velvollisuudentunnosta ja osallistuvat mokkaalatalokoiisiin ja sukkamyyntiin pitkin hampain. Sarjasta saattaa hyvin löytää itsensä, vaikkei olisikaan seissyt varpaat jäässä kentän laidalla jälkikasvuun kannustamassa, hengitys huuruten ja jäähtynyt makkara kädessä.

Sarjan kuvaukset ovat päättyneet ja tämänhetkisen tiedon mukaan draama esitetään toukokuussa 2021 Yle TV 1:llä. Muista katsoa ja bongata tuttuja seutuja! ■

Oman kylän kauppa

Sofiankadulle on tulossa uusi päiväkotito

Teksti **Toni Mattsson**

Kuvat **Lainio & Laivoranta Oy**

Uuden päiväkodin rakennustyöt käynnistyivät monien vaiheiden jälkeen keväällä 2020. Vanha vuonna 1977 valmistunut huonokuntoinen päiväkoti purettiin vuoden 2019 aikana.

Uuden päiväkodin rakennuttajana toimii Turun Päiväkodit Oy c/o TVT Asunnot Oy. KVR-urakoitsijana toimii Rakennustoimisto Lainio & Laivoranta Oy.

Rakennustyöt valmistuvat suunnitelmien mukaan 30.7.2021, jonka jälkeen käyttäjä varustelee tiloja ennen tilojen käyttöön ottamista.

Uuteen päiväkotiin pääsee syksyllä noin 160 lasta.

Vastaava työjohtaja **Timo Lintuahan** mukaan työmaa on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Työmaalla ovat käynnissä vesikattotyöt ja väliseinien muuraukset keskimäärin 20 työntekijän voimin. Kosteuden hallintaa työmaalla hoidetaan Kuivaketju10-ohjelmalla (varmistetaan suunnittelun ja toteutuksen aikainen kosteuden hallinta hankkeessa). ■

Uusi Sofiankadun päiväkoti on määrä valmistua kesällä 2021. Toteutuessaan rakennus tulee näyttämään tältä.

MLL Portsan yhdistyksen terveiset

MLL Portsan yhdistys kiittää kuluneesta vuodesta ja toivottaa ihanaa joulunaikaa. Nähdään taas ensi vuonna!

Muistathan seurata meitä instagramissa ja facebookissa, joista löydät ajantasaisen tiedon toiminnastamme ja tapahtumistamme.

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO
Portsan yhdistys

Takasivun ristikon vastaukset:

1. Rytönen 2. Puutarhkatu 3. Päiväkoti 4. Jäsenmaksu 5. Häkä 6. Pataleipä 7. Mikaelinseurakunta 8. Asukasyhdistys 9. Grynderit 10. Palo 11. Suojelukävy 12. Veronika 13. Hätäpöytä 14. Asemakävy 15. Kirjikkapuu 16. Palokurorma 17. Lehtikaalipasta 18. Palovarottiin 19. Presidentti 20. Poistoputki 21. Brysselilipitsi Oikea vastaus: Yhä säilyy Portsa kiitos

Ja ihmisillä hyvä tahto...

Joulunajan keskeisimpiin kysymyksiin kuuluu hyvä joulumieli. Joulun on ennen kaikkea mielen juhla. Kukapa ei nyt kaipaisi mielenrauhaa ja tasapainoa elämässään. Joulun tunnelman etsijöitä riittää joka paikkaan, niin ostoskeskuksiin kuin kirkkoihinkin. Toisaalta hermostuneisuus ja ärtymys on joulunajalusaikana huipussaan. Kii-reyhteiskuntamme rattaat pyörivät ennätysnopeaa vauhtia. Joulusta on valitettavasti pikkuhiljaa kehitymässä eräänlainen suorituskeskeinen juhla, jossa kulissit ja tavara korvaa ihmisen. Hälinän ja hulinan keskelle hukkuu liian moni läheisyyttä ja toisen läsnäoloa kaipaava. Pikarauhoit-tumiselle olisi toisesta tarvetta.

Kuitenkin joulun 2020 näyttää nyt toisenlaiselta. Totut joulukuviot sotkee pahemman kerran pieni mikroskoop-pinen virus. Moni kyseleekin: Miten minun ja läheisten oikein käy? Löytyykö joulua enää kaiken tämän muutoksen ja poikkeusolojen keskeltä?

Kaiken muutoksen ja epävarmuuden keskellä ei ole aihetta vaipua synkkyyteen ja pessimismiin. Joulun 2020 tulee. Sitä ei peruta. Ulkonaiset olosuhteet saattavat nyt olla paljon

lähempänä alkuperäistä joulua. Siis sältö ratkaisee, eivät joulun kulissit. Saattaisiko olla syytä tarkistaa oma suhdetta joulun. Rauha ja ilo kuuluvat edelleenkin joulun mielenmaiseen. Ne löytyvät sieltä, missä ihminen oppii hyväksymään sen tosiasian, että joulun lahja, joka annetaan kaikille. Kukaan ei ole ulkopuolinen. Joulun ei ihminen sittenkään pysty itselleen valmistamaan. Se on jo valmiina. Joulun laskeutuu elämäntodellisuuteen siellä, missä ymmärretään joulun merkitys. Näköalat vaihtuvat omasta itsestä muualle. On hienoa saada olla antamassa hyvää mieltä muillekin.

Joulun evankeliumi viestittää: ”Teille on syntynyt Vapahtaja.” Siinä on joulun salaisuus- Jumala ei ole unoh-tanut ihmistä. Jokainen on Hänelle tärkeä. Peliä ei ole menetetty.

Mikaelinseurakunnan puolesta hyvää ja rauhallista joulunajaa 2020 Sinulle!

Terveisin

Jouni Lehikoinen
kirkkoherra

Tärkeää

asiaa kotisi paloturvallisuuteen liittyen.

Näistä kannattaa keskustella koko perheen kesken.

Muistathan, että vakuutus korvaa vain äkillisen vahingon, ei sitä, että tulipalo syttyy huolimattomuudesta tai välinpitämättömyydestä.

Teksti **Sari Raunell**

- Palovaroitin on pakollinen asunnossa. Varoitin pitää olla kaikissa asuntosi kerroksissa. Jokaista alkavaa 60 m² asuineliötä kohden tulee olla yksi varoitin. Mieluiten palovaroitin olisi asennettu jokaiseen makuuhuoneeseen.
- Palovaroittimen täytyy olla toimintakunnossa. Testaa varoitin ja vaihda uudet patterit säännöllisesti. Varoittimen enimmäiskäyttöikä on 10 vuotta, joka lasketaan varoittimen valmistusajankohdasta.
- Käytössä olevat tulipesän hormi tulee nuohota vuosittain. Tulta ei jätetä yksin.
- Tulisijan suojaetäisyys palaviin materiaaleihin tulee olla riittävä.
- Saunassa ei kuivata pyykkiä. Kiukaan päällä tai läheisyydessä ei saa säilyttää palonarkaa materiaalia.
- Kynttilää ei jätetä koskaan yksin palamaan, tilasta viimeisenä lähtevä sammuttaa kynttilän.
- Huoneistossa on erittäin hyvä löytyä alkusammutuskalustoa eli sammutuspeitto ja/tai sammutin. Niiden pitää olla helposti saatavilla.
- Älä jätä kodinkoneita tai latureita toimimaan valvomatta. Vesivahingon saa toki vielä kuivattua, mutta koko korttelin palaminen on katastrofi.
- Asunnon varastoissa ei saa säilyttää ylisuurta palokuormaa tai vaarallisia aineita. Tulipalon syttyessä se on iso riski. Esimerkiksi auton renkaat palavat kuumasti ja aiheuttavat runsaasti myrkyllistä savua.
- Älä säilytä kaasupulloa kellarissa tai vintillä tai makuuhuoneessa. Pullon pinnan lämpötila ei saa nousta yli +40 C°, minkä vuoksi sitä ei saa sijoittaa lähelle lämmönlähteitä.
- Tietävätkö kaikki perheenne jäsenet, mitkä ovat asuntonne hätäpoistumistiet? Onhan poistumisteille mahdollista kulkea helposti ja nopeasti? Käykää yhdessä läpi, mikä on reitti poistumistiellä ja miten toimitaan, jos tulipalo osuu kohdalle. Miettikää, miten varapoistumistielle pääsee, miten se aukeaa ja mikä on kulku sen jälkeen.
- Rakennetussa vinttikerroksessa pitää olla esteetön kulku hätäpoistumistielle. Jokaisessa huoneessa.

Kaakeliuunin ja hellakakluunin oikea käyttö

Aiemmilta asukkailta ja naapureilta kannattaa kysellä vinkkejä miten juuri sinun asuntosi tulisija toimii ja lämmittää parhaiten. Muistathan myös, että käytössä olevan tulisijan hormi tulee nuohota vuosittain. Pitkään käyttämättä ollut tulisija on suositeltavaa tarkistuttaa nuohoojan toimesta ennen lämmityksen aloitusta.

Aloita lämmityskausi varovasti, jotta tiilirakenteisiin kertynyt kosteus haihtuu. Erityisesti sateisten kausien jälkeen piipusta hormiin ensilämmityksen yhteydessä yhtäkkisesti haihtuva kosteus (vesihöyry) voi aiheuttaa äkkinäiselle lämmittäjälle epämiellyttävän yllätyksen. Huomaa myös, että liian rajua ja pitkäkestoinen lämmitys aiheuttaa saumojen avautumista ja rikkoo uunin. Pääsääntöisesti kahden pesällisen polttamisella saavutetaan optimaalinen hyötysuhde. Jatkuva polttaminen lämmittää lähinnä maapalloa, ei asuntoa.

Kakluunin käyttö

Kakluunissa on tyypillisesti kahden savupellin välissä pyöreä tähtiventtiili. Nykykielellä puhuttaisiin poistoilmaventtiilistä. Entisaikaaan räppänää saatettiin kutsua esimerkiksi tupakkaventtiiliksi. Kesällä tähtiventtiili on hyvä pitää auki, se takaa asunnon hyvän painovoimaisen tuuletuksen. Talvella venttiiliä voi rajoittaa tai paukkupakkasilla sulkea täysin.

Alempi savupelti avaa uunin yhteyden savuhormiin. Molemmat venttiilit eli kansankielellä pellit pidetään lämmittäessä auki. Vastavasti tähtiventtiili on lämmitettäessä aina kiinni. Pellit pidetään avoinna niin kauan, kunnes hiilet ovat palaneet loppuun eli sininen liekki on sammunut. Jos pellit suljetaan liian aikaisin, muodostuu huoneilmaan häkää, joka on hengenvaarallista. Häkä on hajuton, mauton ja näkyvätön kaasu. Häkä sitoutuu hemoglobiiniin happea voimakkaammin ja häkämyrkytyksen saanut ihminen voi menehtyä hapen puutteeseen hyvin nopeasti. Hyvä vinkki on ensin sulkea pellit kokonaan ja sitten avata kumpaakin peltiä noin pari senttiä.

“

Pellit pidetään avoinna niin kauan, kunnes hiilet ovat palaneet loppuun eli sininen liekki on sammunut.

Silloin mahdollinen häkä tuulettuu hormiin, mutta lämpö pysyy huoneistossa.

Kaakeliuunin toimintaperiaate

Kaakeliuunin rakenteessa savu kulkee siten, että savu nousee tulipesästä suureen kanavaan, joka jakautuu kahdeksi laskevaksi poskikanavaksi uunin kylkien etuosassa. Alhaalla kanavat nousevat jälleen ylöspäin ja yhdistyvät ennen sulkupeltejä. Tämän jälkeen savukaasut ohjautuvat savupiipun hormiin. Eli lämmin savukaasu nousee ensin ylös, jonka jälkeen se laskee jäähtyen alaspäin ja luovuttaa samalla lämpöä uunin rakenteisiin. Samalla huoneilma lämpenee uunin pinnassa ja lämmetessään se kohoaa ylöspäin.

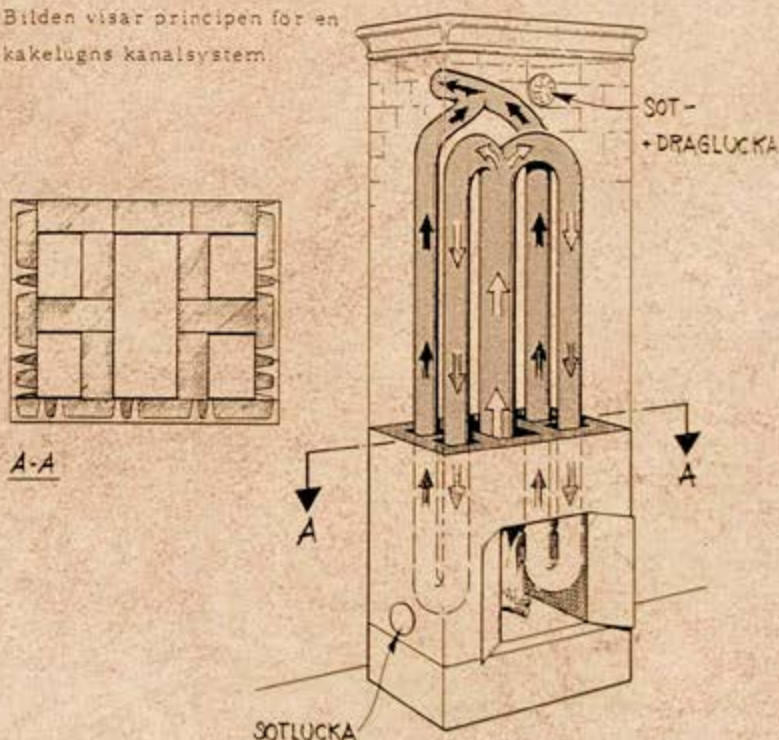
Hellakakluuni

Hellakakluunin yläosassa yksi pelti avaa tuuletuksen huuvasta suoraan ulos. Toinen pelti avaa yhteyden hormiin ja se on oltava auki aina, kun tuli on pesässä. Myös hellakakluuneissa on usein tähtiventtiili ja sitä käytetään kuten tavallisen kakluunin tähtiventtiiliä. Hellakakluuneissa on usein kaksi erilaista savukaasujen kiertoa: lyhyt ja pitkä. Alempana huuvaan alla on kaksi vierekkäistä peltiä. Kun ne ovat molemmat auki, niin hellassa on lyhyteli kesäkierto. Kun toinen näistä pelleistä suljetaan, saadaan aikaiseksi pitkä kierto, jolloin hellakakluuni varaa lämpöä enemmän. Epäselvissä tilanteissa veto on hyvä indikaattori. Pitkän kierron asennossa hellan veto on tyypillisesti heikompi. Hellan vesisäiliössä on aina pidettävä vettä, silloin kun hellaa lämmitetään, muutoin säiliö palaa puhki ■

**Artikkeli toimitettu yhteistyössä Muurausliike Timo Koposen kanssa. Uunimuurari Timo Koponen luennoi Porsan Ry:n vuosikokouksen yhteydessä syksyllä 2015 Porsan kakluunien käytöstä.*

Lähde: Ruotsalainen tulisijamuurauksen oppikirja

Bilden visar principen för en kakelugns kanalsystem.

Ennen oli ennen... ...nyt on nyt

Verner Jokela ja hänen omistamansa linja-auto, toinen kuvan henkilö tuntematon. Linja-auto on kulkenut reittiä Kauppatori - Puutarhakatu.

Kuvausvuosi 1920,
Hilkka Orrensalon kotialbumi

Jere Kurki ja hänen omistamansa pakettiauto, Joonas Nuotio siipimiehenä. Joonas on ostanut As Oy Lännessä sijaitsevan asuntonsa Jereltä vuonna 2014. Asunnossa piti tehdä pientä pintaremonttia, mutta homma on osoittautunut ikuisuusprojektiksi ja Jere tuli auttamaan kaveriaan. Jeren paku on myynnissä, tiedoksi!

Kuvausvuosi 2020

Puhtaita tekoja
Itämeren puolesta

 Turun seudun
puhdistamo Oy

Kakolanmäen
poistoputki

TURUNSEUDUNPUHDISTAMO.FI

**RAKENNUSTOIMISTO
LAINIO & LAIVORANTA OY**

Valitse lapsellesi hoitopaikka missä arki kohtaa satujen taian

Satupäiväkoti

www.satupaivakodit.fi | 0400 454 801

Satupäiväkodit laajenee kahdella uudella yksiköllä! Rakennukset valmistuvat ja päiväkodit aukeavat vuosina 2021 ja 2022.

SATUNUMMI
Eskonkatu 10,
20320 Turku

SATUPORTSA
Puutarhakatu 46,
20100 Turku

SATUSUIKKILA
Konstanzankatu 4,
20320 Turku

SATUSAARI, RAISIO
Kaislatie 12, 21200 Raisio
Avaamme 2021

SATUHERTTUA, TURKU
Fatabuurinkatu 5, 20200 Turku
Avaamme 2022

Etelä-Suomen
Maalaus- ja Kiinteistötyö oy
maalausturku.fi

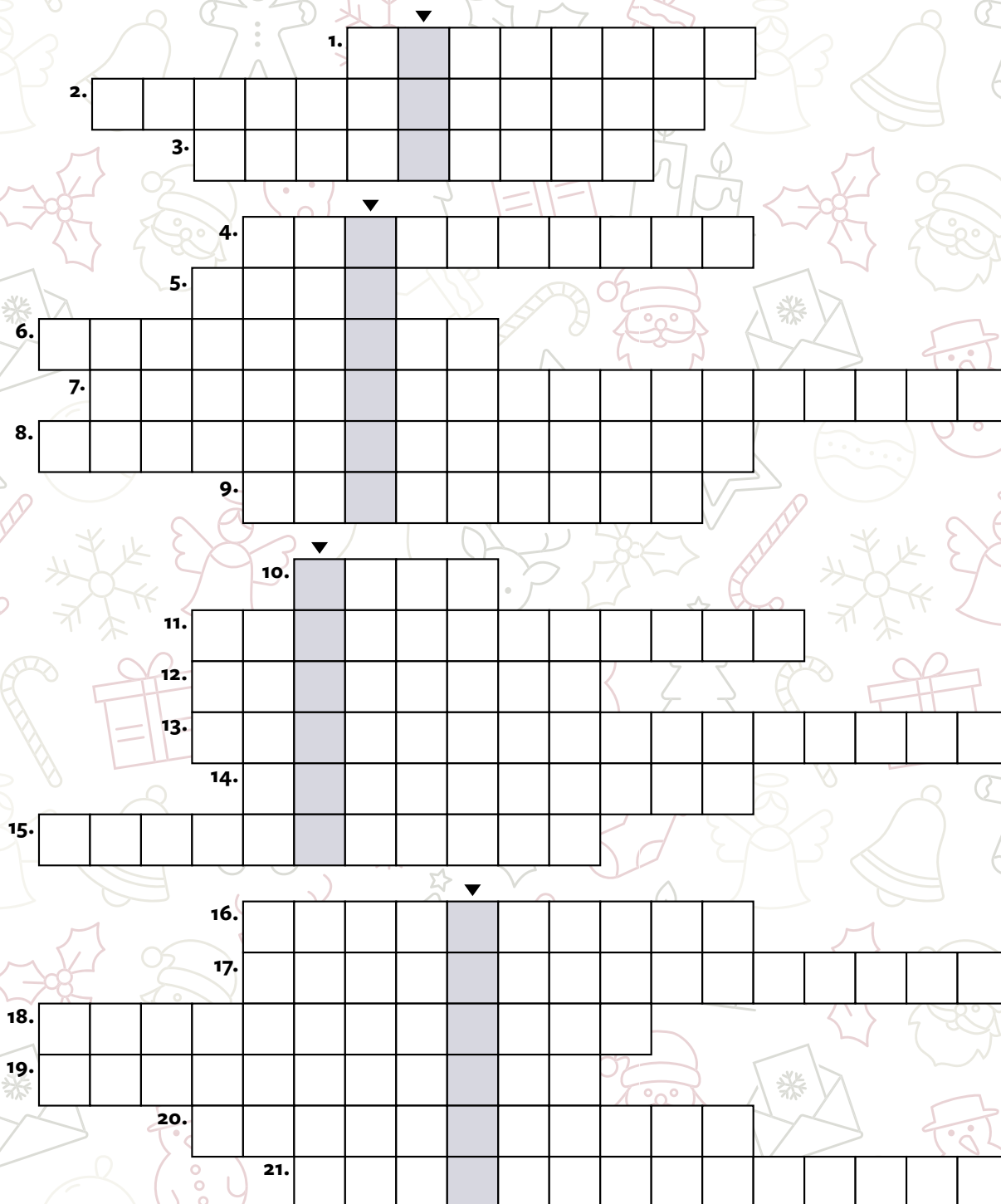
Julkisivumaalaustyöt
0400 533 611

Portsan Ristikko

Lue lehti ja etsi tämän numeron artikkeleista vastaukset seuraaviin kysymyksiin.
Mikä tärkeä lausahdus muodostuu tummennettuun pystysarakkeeseen?

1. Pelasti Portsan
2. Vanha linja-autoreitti
3. 160 lasta
4. Yhdistykselle tärkeä
5. Hengenvaarallista
6. 225 °C 35 min
7. Portsan kirkko
8. 1972
9. Halusivat vallata Portsan
10. 1872
11. Ei saa purkaa
12. Verho
13. Tärkeä tulipalon sattuessa
14. 1828 tehtiin uusi keskipiste
16. Ylisuuri varasto
17. Veronican lempiruoka
18. Pakollinen asunnossa
19. Manu
20. 300 + 800 m
21. Tarttuu olutlasin reunaan

Vastaukset löydät sivun 22 alareunasta. Älä kurki!